

PERIÒDICH SATIRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

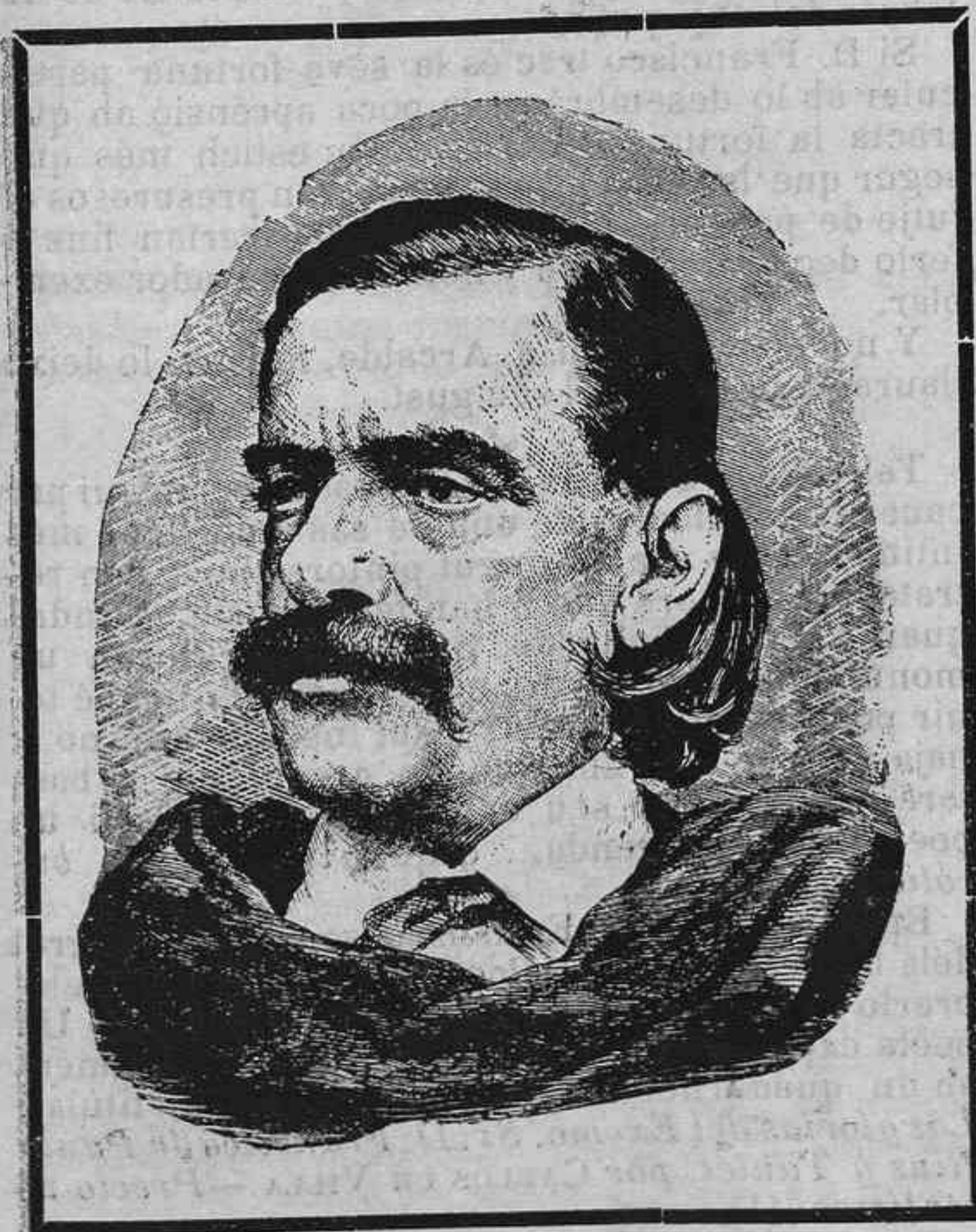
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

M. FERNANDEZ Y GONZALEZ.

Va escriure cent mil novelas,
font de immensas sensacions,
que han sigut lo pá del ánima
de dugas generacions.

CRÓNICA.

No 's fatxin de monótonas aquestas mas pobres crónicas de la ciutat comtal si las més de las vegadas tenen per assumpto 'l mateix tema y per modelo 'l mateix personatge. La sort ho vol aixís. ¿De quí parlar sino d' Ell, sent aixís qu' Ell ho ompla tot ab la sombra magestuosa é imponent de sas patillas?

Ara mateix l' hem vist marxar á Madrid carregat de diplomas y medallas y ab una escriptura de cessió de un dels edificis del Parch de la Ciutadela.

De Madrid anirá á Granada per realzar ab sa presencia la coronació del gran poeta Zorrilla.

Desde Granada no sabém ahont farà cap: tal vegada á París... tal vegada á Londres... podria ser que á Limoges... potser á Berlín á veure á en Bismarck y á ferse veure dels súbdits del emperador Guillém.

Després d' haver exercit d' arcalde exposicionista, ha pres pèl seu compte lo càrrech de arcalde ambulat. Als succulents ápats de'n Martín, vol afegirhi 'ls dels grans hòtels de Madrid y de Granada y de totas las ciutats que visiti. Rival de Succi, encare qu' en sentit invers, aixís com lo célebre dejunador italiá va recorrent lo mon y dihent:—«Admiréume: passo trenta días sense menjar una engruna de pá», lo nostre héroe exclama:—«Assombreuvos, que jo si tant m' apuran faig trenta ápats en un día.»

Es fama que quan va fundarse 'l *Diari de Barcelona*, pochos días després del Diluvi universal, los genis que presidían á la creació de tanafortunat periòdich, varen dirli:

—Tú al neixer, neixes lo que 's diu ab bonà es-

trella. Gosarás una vida llarga, fecunda y saniosa. Tindrás moltes subscripcions y moltíssims anuncis, en especial anuncis funeraris que 's pagan á pes d' or. Tas ideas, tas opinions, tos judicis serán indiscutibles, adquirint per alguns l' autoritat de dogmas ó de articles de fé. Passarás plassa de periódich sensat y de molt pes. Pero aixó sí, *una vegada cada vint anys perdrás la formalitat.*

La predicció dels genis del *Diari de Barcelona* no podia menos de complirse, y en efecte, s' ha anat realisant *ad pedem litteræ.*

Fa vint anys justos que 'l general Prim, buscant un candidat pèl trono d' Espanya, va fixarse, ó millor dit, va fer veure que 's fixava en un príncep alemany, provocant ab tal motiu la guerra entre Fransa y Prussia. A la primera noticia de la candidatura del príncep de Hohenzollern Sigmaringen, lo sessut *Diari de Barcelona*, va exclamar: *¡Hola hola ja 'ns xeringan!* Y Barcelona, Espanya, 'l mon enter van celebrar l' acudit ab una homérica riatlada. No hi ha res que provoqui tan la passió de riure com una xuscada de una persona formal. *¡Lo Brusí fent un calembur!... ¡Delicia suprema!*

Vints anys fa de aixó, y 'l jayo venerable de la premsa barcelonesa durant tot aquest temps no ha tornat á riure, fins lo passat diumenje, que ha tingut de ferho á expensas del Gran Home, en vigílias d' empendre 'l viatge á Granada.

De nou acaba de complirse la predicció dels genis.

«Alguns suscriptors—diu lo *Diari*—'ns han cridat l' atenció sobre l' acort del Ajuntament relatiu al propósit d' enviar guardia municipal de caballería pera que donga escolta al Excm. senyor marqués de O érdula, en las festas de la coronació de Zorrilla que 's van á celebrar á Granada. Nosaltres esperém del bon criteri, formalitat y *reconeguda modestia* (!!!) del Sr. Rius y Taulé que no acceptará aqueixa imitació desdixada de una costum de las personas reals que l' exposaría á las pullas de los *mordaces andaluces*. En altre temps á un tan desgraciat projecte se l' hauría calificat de *mataroninada* (¡gran neologisme!); pero ab aquell títol ó ab altre 'ns posará en lo cas de que las personas sensatas digan que fem com los camparols que imitan sense discerniment las costums de las personas d' elevada alcurnia.»

Lo *Diari* porta 'l bromasso fins al extrém de afirmar que si á un guardia civil qualsevol li passava pèl cap fer una burla als municipals de caball podria arrestarlos y durlos á la presó per us indegut de uniforme y port d' armas de guerra.

La bona sortida del *Diari* es de primera.

Pero per molt que vulga, no val tan com la defensa que de l' anada á la ciutat de la Alhambra, fa 'l *Bobo de Coria*, sempre tan oportú, com quan al ressenyar un arrós als pous de Moncada, refereix que la comitiva oficial va girar una visita al Manicomi del Hospital, y com quan al dirigir de bona fe alguns elogis á certs establiments del carrer de Fernando, ha estat en un tris de que 'ls elogiats li entaulessin querella de injurias.

Segons el Bobo, la guardia municipal no va á Granada á escoltar á D. Francisco, sino á fer honor al distintiu de Barcelona: no hi va per l' *Arcaide*, hi va pèl *Pendó*.

¡Han vist?...

¡Cuydado, que D. Francisco en son afany de serho tot, marqués, ciudadá benemérit y catalá

ilustre, no surti 'l millor día reivindicant lo dret de que á totas horas l' accompanyin dos municipals de caball, fentse nombrar al efecte *pendó de la ciutat de Barcelona!*

Al revés de *La Renaixensa*, trobo molt natural que Barcelona prengui part en la coronació del poeta Zorrilla, qu' es, després de tot, una gloria nacional.

Pero aixó podia fersé desde aquí, enviant á Granada un mensatge (ab la condició precisa de que no havia de redactarlo D. Francisco) y companyant lo mensatge ab una corona ó qualsevol altre objecte que l' istil, que patentés l' admiració de la ciutat per l' ilustre poeta.

Aixó hauría bastat.

Pero adoptar la coronació de Zorrilla com á pretext pera empendre vuit ó deu personas un viatge de recreo á expensas de la Pubilla, es un nou abús afegit als mil y un que venen comtentse pels homes de la Casa Gran.

No sembla sinó que 'ls debers de administrar á un poble consisteixin en dilapidar en tiberis, festas y viatjes lo que té y lo que no té.

Los mil acreedors del Ajuntament van cada dia á la Casa consistorial, ab la factura als dits, y ab la factura als dits han de tornarse'n: la caixa está buida.

Ara, al menos tindrán un consol. Quan preguntin:

—¿Podríam veure al Sr. Marqués?

Qualsevol agutzil mal carat los responderá:

—Váginli al darrera ab un fluiol sonant. Lo senyor Marqués es á Madrit á xalarse: á Granada á disfrutar... Després anirá á París... Per lo tant no 's cansin. Si 'l volen veure, passin lo día 30 de febrer del any que vé.

Si D. Francisco tractés la seva fortuna particular ab lo desembrás y la poca aprensió ab que tracta la fortuna de Barcelona, estich més que segur que 'ls seus parents acudirían presurosos al jutje de primera instancia, y no pararian fins á ferlo declarar pródich y nombrarli curador exemplar.

Y no obstant, com á Arcaide, tothom lo deixa llaurar á la mida del seu gust.

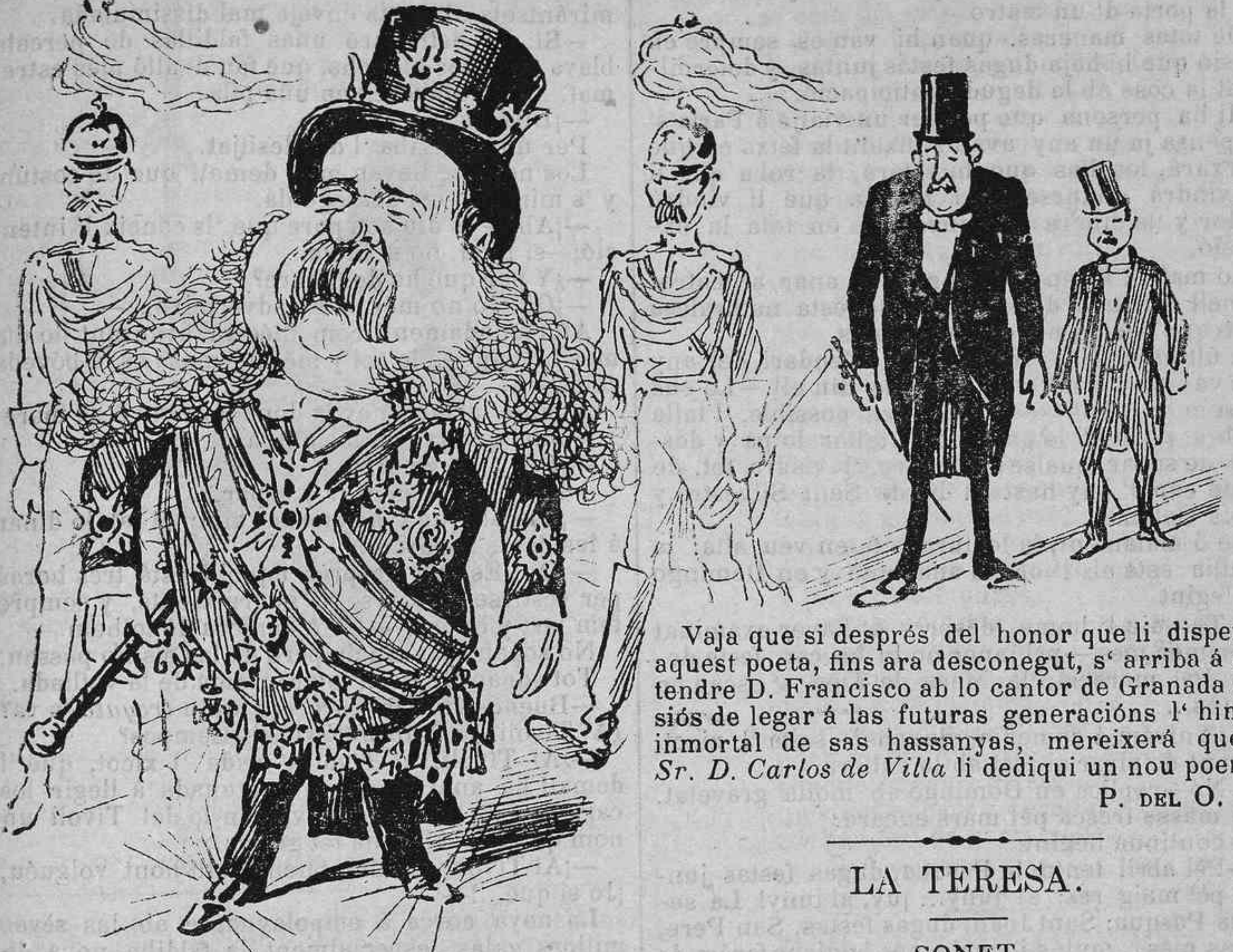
Tal volta 'l seu viatge á Granada reconegui per causa la satisfacció de una de sas ambicions més íntimas. Fins ara ha tingut pintors que l' han retratat y escultors que li han fet lo busto; y tindrà quan vulga arquitectos que li construhirán un monument. ¿Quí 'ns diu que no ansíhi també tenir poetas que 'l cantin? ¿Quí 'ns diu que no s' haja fixat en Zorrilla; que no cregui que li bastará posarse al seu davant per inspirarli un poema, una llegenda... ó quan menos una *bucólica*?

En aquest cas, D. Francisco serà 'l més ingrát dels homes célebres. Poeta per cantar-lo y celebrar-lo lo té ja desde 'l día 20 de maig últim. Un poeta espontáneo, que s' inaugura brillantment ab un quadernet modest pero afectuós, titulat: *Las glorias del Excmo. Sr. D. Francisco de Paula Rius y Taulé*, por CARLOS DE VILLA.—*Precio 25 céntimos* (1).

Precedit de un sonet ab un triple acróstich que diu: «VIVA RIUS TAULET—EL GRAN CERTÁMEN—VIVA» fa una apología de la Gloria en general; passant després á la gloria particular del Marqués

(1) Quadern de 15 planas.—Tipo-litografía de Busquets y Vidal, calle del Olmo, n.º 8—1889.

LO VIATJE DEL ALCALDE.

«¿Quién me verá á mí
»con mis cruces y hermosas patillas
»pasear por Madrid?...»

de Olérdola. ¡Y ab quín brío, y ab quín entusiasme, y ab quína inspiració la canta!

Escoltin, que val la pena:

«¡Rius y Taulet! Aqueste nombre suena impregnado de dulce magnetismo, en todo pecho aquel que en diosa llena la sacrosanta voz del patriotismo.»

¡Barcelona! ¡su nombre! ¡es un sonido tan sólo, y una misma aspiración!
¡Barcelona y su nombre es un latido!
¡Barcelona y su nombre un corazón!»

Are vé 'l bó:

«¡Barcelona y su nombre lo que avanza! que del progreso mueve la gran noria; Barcelona y su nombre la esperanza Barcelona y su nombre, nuestra gloria.»

¡Y ab quina oportunitat se fa rimar la paraula Gloria ab la paraula noria!... No s' havia vist may una més filosófica armonía de dos rimas.

Tot lo poema del Sr. de Villa está escrit pèl mateix istil, desde 'l sonet acróstich ab que comensa, fins á la copla ab que termina. Una copla que no desconfio de sentirla cantar als nens de las escuelas municipales:

«Viva el gran hombre
que por doquiera
como lumbrera
brilla su nombre
su mano y faz;
que al bien nos rema
con su gran lema:
¡Progreso y paz!»

Vaja que si després del honor que li dispensa aquest poeta, fins ara desconegut, s' arriba á entendre D. Francisco ab lo cantor de Granada ansiós de legar á las futuras generacions l' himne immortal de sas hassanyas, mereixerá que 'l Sr. D. Carlos de Villa li dediqui un nou poema.

P. DEL O.

LA TERESA.

SONET.

(A MOS AMICHS DEL «CAFÉ DE NOVEDATS»).

Es viuda, tèn un fillet y una filleta,
y no tèn mal present: está grassona,
es bastant expansiva, y enrahona
ab tothom que li sab seguir la beta.

En lo café, ab los mascles fa brometa,
dona propina al mosso, ó no n' hi dona,
y tots l' apreciem molt, porque es persona
de moltes circunstancias la Treseta.

En son pis no hi he estat, ni ella ho voldria,
perque, com jo soch jove, y ella... es sola,
la gent... sabéu, potser murmuraria,

¡y avuy que per no rés la gent grinyola!
per xó, contra 'l mèu gust, no m' es permés
dirvos, si ella... d' aixó, puig no 'n sè rés.

T. Doy.

¡ANEM Á COMEDIA!

Per la familia de 'n Domingo l' anar un vespre al teatro es una verdadera solemnitat.

Ell ja ho diu, y no li falta rahó:

—'Ls pobres que 'ns hem de guanyar las caixaladas ab las puntas dels dits, no hi podem anar sinó *quando celis* á comedia. Primera, pèls diners que costa aquesta *divertició* y segona, porque un hom ne surt á altra hora, y pèls que 'ns hem de llevar demati, aixó no es gayre saludable.—

Per altra part la sèva dona tampoch hi es massa afectada ab las comedias—segons diu ella—y si no fos que la noya ho demana y que 'l bordegás també comensa á trobarhi una mica de gust, pas-

sarian anys enters sense que se 'ls vejés atravesar la porta d' un teatro.

De totes maneres, quan hi van es sempre en ocasió que hi haja dugas festas juntas, y determinant la cosa ab la deguda anticipació.

Hi ha persona que per fer un viatge á París s' ho pensa ja un any avants, fixant la fetxa en que marxará, los días que hi estarà, la roba que li convindrà endursen, la maleta que li vindrá millor y 'ls diners que invertirá en tota la excursió.

Lo mateix fa en Domingo per anar al teatro. Per ell fer una disbauixa d' aquesta naturalesa es lo que per un altre anar á París.

A últims d' any compra un calendari del any que vé—un *parnöstrich* com ne diu ell.—Lo cus personalment ab tota perfecció possible, 'l talla poch á poch ab lo gabinet de tallar lo pá y després de sopar, qualsevol vespre, 'l visura tot, de desde cap d' any hasta 'l día de Sant Silvestre y Santa Coloma.

Bè ó malament, la lectura 's fa en veu alta: la familia está ab l' orella amatenta y en Domingo va llegint.

—Te—diu l' home, després d' haver examinat lo primer mes,—pèl janer no hi ha cap festa doble. Pèl mars sí; la Mare de Dèu s' escau en dilluns...

—¿Anirém á comedia, donchs?—salta 'l xicot, deixant de picar al plat ab la cullera.

—Nó—replica en Domingo ab molta gravetat, —fa massa fresca pèl mars encare.

Y continúa llegint:

—Pèl abril tením la Pasqua, dugas festas juntas; pèl maig res; al juny... ¡uy, al juny! La segona Pasqua; Sant Joan, dugas festas, San Pere, dugas més... ¡quins jornals més bonichs farém de *cuyas resultas!*...—

Seguint pas á pas lo calendari y salpicant la lectura de reflexions serias ú observacions festivas, en Domingo acaba de llegirlo tot.

Desde aquell moment quedan ja senyalats los tres ó quatre vespres del any que s' anirá á teatro... si Dèu vol y María Santíssima.

No hi ha necessitat de que en Domingo 'ls marqui ab cap creu—com li aconsella la seva dona.— ¡Prou que al xicot y á la noya se 'ls queda á la memoria, tan bèn marcats com si 'ls tinguessin grabats sobre una pedra!

En efecte: al acostarse una de las festas senyaladas, la brivalla no 's descuyda de recordarla á son pare.

—Ja s' acosta 'l día qu' hem d' anar á comedia. No més hi faltan tres senmanas. ¿Ho tèn present?

—Tinch por que sí que us ho vaig dir...

—¿Ah, sí senyor, sí! No vingui á fé 'l desentés ara.

—Ja sabéu que quan prometo una cosa, es alló. ¿No us ho vaig dir? Pues, *nada*: d' avuy en tres senmanas, si no hi ha cap *encuantra*, s' anirá á comedia.—

¡Quín trasbals á casa de 'n Domingo tot aquell temps! No 's pensa en res més que en la gran festivitad que s' aproxima.

Lo noy ho explica á tots los seus companys d' estudi: desde 'l més xich al més gran saben que en Camps *segundó* ha d' anar á comedia dintre de tres senmanas.

Per la seva part, la noya fa 'l mateix ab las noyas que treballan ab ella á ca la senyora Lluçia cotillayre.

—¿No ho sabéu? Anirém á comedia.

—¿Ah! ¿sí?—diuhen las demás socias de taller, mirantsela ab certa enveja mal dissimulada.

—Sí: jo estrenaré unas faldillas de percala blava ab topos blancs, que fan d' alló més estremat... y m' afavoreixen una pila.

—¿Ditxosa tú!—

Per últim arriba 'l día desitjat.

Los noys se llevan més dematí que de costum y 's miran lo cel desseguida.

—¿Ah!—'ls diu son pare que 'ls coneix l' intenció;—si plou, no s' hi va.

—¿Y per qué ha de ploure?

—¿Oh! Jo no més os ho adverteixo...—

Afortunadament, com més va avansant lo día més brillant es lo sol y més hermosa es la bóveda celestial.

A mitja tarde 'l noy ja dona torment á sa mare.

—Miri que ja son las cinch...

—¿Bè! ¿qué vols?

—Podríam comensar á sopar...

—¿Y ara! ¿que t' has tornat ximple! ¿ab lo dinar á las dents soparém?

—¿Oh! Es que després aquella está tres horas per vestirse y posarse 'ls guarniments, y sempre fem tart y hem d' estar á darrera de tothom.—

No sopan á las cinch, pero de las sis no passen.

Tot sopant trassan lo programa de la vetllada.

—Bueno—diu lo pare—¿á quin *treyato* 's va? ¿Al Tivoli? ¿á *Nuvadades*? ¿als Campos?

—¿Al Tivoli, al Tivoli!—cria 'l xicot, que 'l dematí ha anat fins á la cantonada á llegir los cartells dels teatros y ha vist en lo del Tivoli un nom que á n' ell li ha fet gracia.

—¿Al Tivoli? Bueno, bueno: allí hont volguéu, ¡Jo si que...!—

La noya corra á empolaynarse ab las sevas millors galas, especialment la faldilla nova de cretona blava, que fa tan estremat.

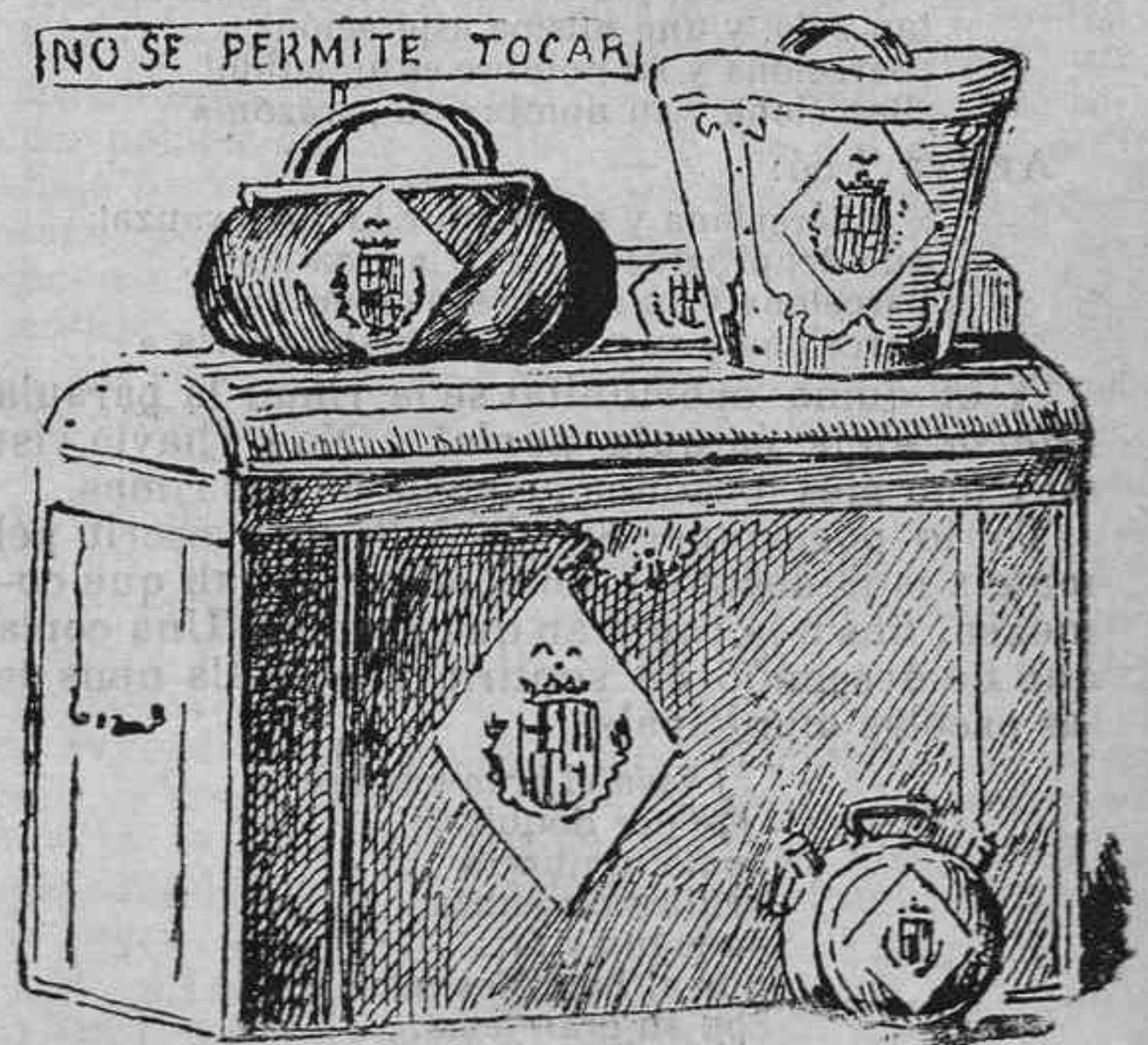
Lo xicot ja está á punt un' hora avants de sortir y no fa més que murmurar:

—¿Veurán com farém tart per culpa d' aquesta!

Pero al últim tot s' arregla, y la familia de 'n Domingo surt de casa encaminantse al teatro ab una satisfacció y una alegría que aquells que hi van cada vespre ni siquiera poden imaginarse.

Lo noy riu y salta, caminant deu passos á la

DEL NATURAL.

L' artipatje de D. Francisco.

¡AL ÚLTIM!

¡Tan que feya y que buscava
traballant continuament
per véure's tinent d' arcalde...!
Vaja, nen, ¿estás content?

vanguardia; la noya no fa res més qu' examinar
si la gent la mira, y en lo semblant del ditxós ma-
trimoni s' hi dibuixa una rialleta, que sembla que
vulgui dir als que passen:

—¿No ho veyéu? ¡Aném á comedia!

A. MARCH.

CONSULTA.

En aquest precís moment
ab gran pulcritut escrita
rebo la carta present
que m' ha remés un client
per no pagarm' la visita.
—«Mon digne amich y doctor:
me trobo ja fá algun día
com si tingués dintre 'l cor
aquell neguit precursor
d' una grave malaltia.
Perque cansarlo 'm sab greu
dispensim qu' així 'l molesti
dantli part del estat mèu.
Ara á volta de correu
li suplico que 'm contesti.
Dormo molt y menjo be;
tinch bon són y bona gana,
menos gana de fer ré',
y aixó ja comprén vosté
que no es de persona sana.
Me cansa l' enrahonar,
lo llegir fins me mareja,
m' adormo quan vull jugar
y l' escriure y 'l fumar
me consúm y 'm neguiteja.

Resumint lo que l' hi he dit:
menjo y bech y dormo y callo,
tan de día com de nit;
si camino, estich cruixit
y si m' estiro, badallo.
Creguim, doctor, qu' aquest mal
ja m' aburreix y amohina.
Pera combátre'l com cal
(després ja 'm dirá quan val)
recepti una medicina.»

Com la carta te bemols
y al fi som personas cultas
y no 'ns escáu fer bunyols,
li he escrit:—«Amich; curo sols
als que 'm pagan las consultas.
Mes tenint mals tan estranys
dels que 'n feu fatal pronóstich,
per calmar vostres afanys,
jo y tres ó quatre companys
hem formulat lo diagnóstich.
Vos ara patiu del os,
teniu un excés de nyonya,
teniu la galbana al cos,
teniu peresa al engros
y s' us gasta la vergonya.
Y tot aixó complicat
ab una ganduleria
de lo més recargolat,
judiqueu, donchs, del estat
de la vostra malaltia.
Plan dietétich: fé' 'l cap viu,
poch menjá' y feynas cansadas,
si aquest remey no seguiu,
quédaus per plan curatiu
un bon fart de garrotadas.»

FOLLET.

LOS QUE SE 'N VAN.

Casi bè tothom toca 'l dos.
Los uns se 'n van á París á veure la Exposició
y varias cosas més.
Los altres marxan á Madrit á portar diplomas
á reys y prínceps.
Los altres á Granada á presenciar la coronació
de 'n Zorrilla.
Altres fujen al extranjer, ab l' excusa de que
aquí hi fa massa calor.
De manera que dintre de pochos días, es molt
fácil que á Barcelona no hi quedém ningú més
que jo y vostés, es á dir, quatre gats.
Aixó de viatjar, segons cóm se mira ja es bo-
nich. Y per certas personas hasta barato.
O sinó pregúntin'ho á n' en Rius y Taulet.
Ell se 'n pot ben riure. Ha sortit d' aquí casi
bè al só de la marxa real, com si fos una testa
coronada; se 'n ha endut un equipatge de mundos
y sombrereras, que ni la Sarah Bernhardt; tra-
gina la companyia de varios agutzils y municipi-
pals, perque pèl camí ningú li fassi res... y en
sent á Madrit, demanin: cor qué vols, cor qué
desitjas.
Y ¿saben qué li costará tot aixó? Ni un céntim:
aquesta broma li paguém nosaltres, que 'ns que-
dém aquí y que som completament ignocents.
Los que van á París no 's divertiran tant, pero
en cambi s' haurán de gratar la butxaca.
Y ben mirat, per anarhi com hi van molts, més
valdría que no 's moguessin d' aquí y que 's gas-
tessin los quartos que invertiran en lo seu viatge
á Fransa en alguna cosa piadosa y moral.

Hi ha persona que hi va sense sapiguer un mot de francès, ni coneix París.

Pero es lo qu' ells diuen:

—Per xó hi vaig, perquè no 'l coneix.—

De lo que aquests infelissos disfrutaven allí, ni cal parlar-ne. Corran per París com uns esperitats, miran per tot arreu com si ab la vista s' haguessin de menjar lo que tenen al davant, y ab tan mirar y tan corre, tornan aquí cansats y ab los ulls fets malbé, sense que hajan corregut ni vist res.

L' any 78—durant l' última Exposició—hi va anar un conegut mèu, qu' era d' aquests.

Y al tornar, quan li preguntaven qu' era lo que li havia agradat més de París, deya tot serio:

—¡Hombre!... No me n' hi pogut fer gayre capàs... ¡Com lo carril corra tan y tot sembla que fugi!—

Lo desgraciat se figurava que París era tot Fransa; es dir, que desde que va atravessar la frontera ja 's va creure dintre de París.

Aixó fa que un hom, quan veu que la gent se 'n va, se 'n alegri.

Y molt més quan se 'n va certa gent com la que ha marxat ara.

Perque es alló: ¡descarrilan tants trens! ¡hi ha xoques ab tanta freqüència!

Dels que se 'n van, alguns no tornan. ¡Quí sab si aquest istiu en aquest rengló tindrem una mica de sort!

Ara no 's pensin que aixó ho digui per en Rius y Taulet...

¡Bo! ¡fugin d' aquí!

MATÍAS BONAFÉ.

SPORT.

REGATAS.

Las regatas del dijous de la senmana passada sigueren molt notables. Molta concurrència, molta animació, moltes nenas macas. S' havian pres precaucions per evitar que ab lo moviment de llanxas s' interceptés la pista.

Los premis sigueren molt disputats.

Primera regata.—Guanyá 'l primer premi: *Omnibus* de Tours y 'l segon *Relámpago* de Barcelona.

Segona.—Primer premi: *As de pique* de Tours.—Segon: *As d' oros* de Barcelona.

Tercera.—*Relámpago* vencé á *Rayo*.

Quarta.—Primer premi: *Omnibus* de Tours.—Segon premi: *Avant* de Barcelona.

Quinta.—*Destructor* quedá victoriós.

Sexta y última.—Guanyá 'l premi *Ex-*

celsior del Real Club de regatas de Barcelona, havent arribat en segon lloch *Omnibus* de Tours, tan afortunat en las regatas anteriors.

La música del batalló de cassadors de Alfonso XII amenisá l' acte que resultá brillant, y ab desitjos de que 's repeteixi.

TOROS.

Molt notable corrida sigué la del dijous.

Lagartijo acreditá una vegada més sa maestría y Cara-Ancha sa serenitat.

Lo primer guanyá duas orelles, y 'l segon entussiasmá á la plassa colocant un parell de banderillas al quiebro ab una gracia que arribava fins al cim del Tibi-Dabo.

Los toros donaren bastant joch.

Y 'l públich ne sortí content.

PEP BULLANGA.

LLIBRES.

HISTORIA DE CARTAGO, per ALFRED J. CHURCH, professor de llatí de la Universitat de Londres.—

El progreso editorial, cas editora de Madrid de molta importancia ha comensat la publicació de una serie de volums baix lo títol genèrich de *Historia de las naciones*, ab los quals donará á conèixer la historia particular de cada poble. Cada historia será deguda á un sabi professor distint, nacional ó extranger, dels que dedican anys y panys al estudi de una especialitat, única manera de dominarla.

La *Historia de Cartago* inaugura la colecció y la inaugura brillantment. Lo llibre de Church reuneix condicions que 'l fan molt estimable. Un istil clar, un método perfecte, una gran sobrietat en la narració dels successos. La famosa República de Cartago reviu en las páginas del llibre, y 'l lector, fins lo menos aficionat á las materias históricas, segueix ab interès l' estudi del modo de ser de aquell antich poble, que ompla ab sas empresas un llarch período de la historia antigua y l' animada ressenya de sos descobriments, de sas conquistas, de sas victorias y de sos desastres.

Church ha posat á contribució als autors de la antigüetat clássica, Polibio, Tito Livio y altres que sobre Cartago escrivieren, y avalora las opinions dels antichs ab los descobriments de la crítica moderna.

La *Historia de Cartago* está empedrada de notes curiosíssimas, que aclareixen lo text, y conté á major abundament un sens fi de grabats, reproducció de monuments, monedas, medallas, lápidas y ruinas que ajudan considerablement al estudi de la historia de aquell poble famós.

L' obra ha sigut esmeradament traduhida, ampliada y anotada per l' Excm. Sr. D. Francisco Fernández y González, catedràtich de la Universitat de Madrid é individuo de número de las Reals Academias de la Historia y de Sant Fernando. Lo treball del traductor es digne del original.

Finalment la *Historia de Cartago* forma un tomo elegant y notablement presentat, propi pera figurar dignament en tota biblioteca de llibres escullits.

ALTRAS PRODUCCIONS REBUDAS.— *Homenaje al*

D' ACTUALITAT.

Los toros que á Paris han de lidiarse
aprenen lo francés,
perque, d' altra manera, 'ls infelissos
no compendrián res.

genio.—Discurs en honor de *Rafael Calvo*, llegit per *D. Antonio Vico* en la funció que á la memoria del desventurat actor se doná fa pochos días en lo *Teatro Principal*. Conté una preciosa portada, ab lo retrato de Calvo notablement dibuixat.

∴ UNA PRIMADA.—Juguete cómico en un acto y en verso, original de *Adelardo de Reyes* y *Alfonso Marxuach*.—Fou estrenat ab éxit satisfactori lo primer del passat Abril en lo *Teatro de Novedats*. D' ell nos ocuparem en aquella ocasió.

∴ CATÁLOGO GENERAL ILUSTRADO de aparatos, artículos y productos para la fotografía de *FERNANDO RUS*.—Si no per lo que tède comercial, hem de mencionar aquest catálech per sa darrera part que compren un verdader tractat de fotografía práctica molt útil als aficionats, avuy que son tantas las personas que han prés lo cultiu de la fotografía com un agradable passatemp.

∴ GUÍA DE FIGUERAS Y PUEBLOS DEL AMPURDAN, comprendidos en su partido judicial, por *D. Ramón Noguera* y *Bosch*.—*Quadern quart*.—Es no menos interessant que 'ls precedents: compren la descripció de un bon número de pobles de aquella comarca, ordenats en itineraris sumament prácticichs y l' adornan entre altres grabats intercalats en lo text, vistas heliográficas del *Claustre de la Abadía de Vilabertrán*, del Insti-

tut de segona ensenyansa de *Figueras*, del *Ab-side de Santa Maria de Castelló de Ampurias*, y del renombrat *Santuari de Recaséns*.

Sols per anticipar la noticia á nostres lectors y á reserva de parlar del llibre ab major extensió la senmana próxima, donarem compte avuy de l' aparició de una nova joia bibliográfica.

Tals son las *BALADAS de APELES MESTRES*, ilustradas per ell mateix, ab tal copia de elegants dibuixos, que ja al recorrer superficialment sas páginas, se va de sorpresa en sorpresa.

L' edició es suntuosa y de un gust exquisit, per l' istil de la dels *IDILIS*, que 'ls aficionats als llibres hermosos, s' han arrebatat de las mans, agotant casi la edició, en menos de tres mesos.

RATA SABIA.

LO PEIXATER.

Trieu y remeneu.

Pelayas y llagostíns,
llubarros, molls y xanguet,
veniu noyas, que belluga,
au, trieu y remeneu.

Per 'quell senyó campetxano

y que la baba l' hi cau,
mirantse com un babau
quan sa muller, ab en Tano
parla baixet, y ella cús
à vora del vetllador
acostats, qu' es un primor,
—Tinch un llús.

Pèl militar vanitós
terror de las ninas bellas,
que llú 'l brás cubert d' estrelles,
y que 's mostra rigorós,
per més que cap bala rasa
ha sentit xiular prop d' ell,
per que sab guardar la pell,
—Tinch peix-espasa.

Pèl que aspira à diputat
que vol fer felís al poble,
y 'l tracta d' honrat y noble
(encar qu' ell lo creu malvat),
que 's presenta sempre curro,
predicant lo que no pensa,
y cent mil bravatas llensa,
—Tinch un bon burro.

Pèl negociant poderós
qu' embesteix grossas empresas,
y que ab las alas extesas
ho abarca tot, desdenyós,
y que constantment vigila
als que son menys potents qu' ell,
per' arrancarls'hi la pell,
—Tinch una anguila.

Pèl jovent que á totas horas
va d' un al altre cantó
mitj rosegant lo bastó
darrera de las senyoras,
articulant gestos fins,
fent goma, com ells ne diuhen;
per eixos, que sempre rihuén,
—Tinch llagostíns.

Pelayas y llagostíns,
llubarros, molls y xanguet,
veniu noyas, que belluga,
au, trieu y remeneu.

ORALIZE UGUEDEI.

PRINCIPAL.

Ans de mudar de casa, doná en Vico la funció de benefici ab un drama y una comedia. Lo drama era *La esposa del vengador*, y la comedia *La levita*.

L' eminent actor tingué una ovació entussiasta. L' escena s' omplí de llors y clavells, son camerino de preciosos regalos.

L' endemá funcionava ja en lo *Teatro de Catalunya*, ahont lo trobarém al ocuparnos de aquest teatro.

Lo *Principal* estaria tancat, á no ser l' hipnotisador Donato que ha comensat una serie de curiosas funcions de hipnotisme.

No entra en la mèva jurisdicció examinar la

part científica dels fenómenos hipnòtics; pero examinats teatralment dech confessar que produheixen un efecte extraordinari. Lo senyor Donato sab presentarlos ab habilitat y bon gust. Conta ademés ab lo concurs de unas donas molt cayas y las sessions resultan doblement amenas.

L' hipnotisador tè tal domini sobre las *subjectas*, que arriba fins al punt de infundirlas lo seu pensament.

Si algú de vostés li diu al oido:—Desitjo que la senyora hipnotisada digui tal paraula, la senyora hipnotisada la diu, obehint l' ordre misteriosa que li infundeix lo senyor Donato.

Aixó fins ara no s' havia vist may.

Comprench que la iglesia, no podentse explicar aquest misteri tracti de atribuhir al hipnotisme la mediació del art del dimoni. De manera que avuy se dona 'l cas de que 'l *dimoni* s' alberga dintre del *Teatro de Santa Crèu*.

ROMEA.

Una companyia d' ópera ha donat dos ó tres funcions.

No hi tingut ocasió de veurelas y no ho sento. Son com la fruyta d' istiu que madura prematurament y cau del arbre.

Y ja es sabut que la fruyta d' istiu fá mal de ventre.

LÍRICH.

Tot lo que digués sería poch per donar una idea de la impaciencia creixent ab que 'ls amants de las celebritats en l' art difícil de la declamació han estat esperant aquets días lo *debut* de la companyia italiana que dirigeix en Novelli.

Que ho digui sino l' abono que s' ha fet, que segons mas noticias es considerable.

No en vá 's tracta de un actor privilegiat, en la plenitud del seu talent.

Per altra part l' empresa porta 'l seu rumbo fins al últim extrém. Ab l' intent de adelantar uns quants días la inauguració de las funcions, ha pagat una forta indemnización á un' altra empresa de Italia, y no contenta ab aixó, ha fletat un barco pera 'l transport de la companyia, qu' es molt numerosa y porta un bagatge extraordinari.

Item mes: tots los que asisteixin á las funcions, junt ab la localitat reberán un bitllet per lo tranvía, ab lo cual per lluny que siga 'l *Teatro Lirich*, resultarà 'l més cómodo y 'l més avinent.

Y un cop posada á gastar la plata, ha tingut á bè contractar una banda militar per amenisar los intermedis.

Ab tals preparatius demá dissapte se inaugurarán las funcions ab la comedia *La Gerla di papà Martin*.

Augurém al *Teatro Lirich* una entradassa.

ESPANYOL.

Funció de inauguració: *El sí de las niñas*.

Es una obra passada de moda, que per referirse á preocupacions y costums de primers del sigle, apenas ofereix interés. Pero ¡senyors! está tan admirablement escrita, qu' es precis no perdre una paraula de aquella prosa clara, cristalina, superior á tots los versos. Lo llenguatge de Moratin es, com diuhen los castellans: *miel sobre hojuelas*.

La companyia Mario la presentá ab notable propietat, principalment per lo que respecta al vestuari; y en lo desempenyo 's distingiren las senyoras Guerra, Guerrero y Martínez y los senyors Mario, Sanchez de León y Tamayo.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

— Aquell banch de cantis es car?
 — Sí, home, sí: ¿no ho veyéu vos mateix?
 — Lo seu senyor no li va trobar pas...
 — ¡Oh! Aquest tros de cóniam no més es bo per fumar y malgastar quartos: en concertar banchs de cantis no hē entén res.

La pessa ; *Valiente socorro!* es estremadament picaresca. La seva primera meytat deixa entreveure complicacions é incidents, qu' en lo restant de l' obreta no 's realisan. La situació de una dona casada trobantse en la casa del tráfech del seu marit es tan violent, que 'l mateix autor de la pessa, sembla que s' arrepensteixi del mal pas que ha donat y camini de puntetas.

Obra admirable del teatro modern es *Lo Demi-monde* de Alexandre Dumas. Admirable en tots conceptes, per la concepció, per la vigorosa pintura dels personatjes, per la naturalitat de las escenas, y sobre tot per aquell diálech sempre matissat, sempre viu, sempre natural, que atrau é infundeix en l' espectador un interés extraordinari.

Obra predilecta de totas las companyias de punta que han visitat Barcelona, la que dirigeix lo Sr. Mario no ha vacilat en posarla en escena, y la veritat siga dita, ha superat las nostras esperansas.

La Sra. Martínez se ha presentat com á primera dama en una producció d' empenyo y ha donat probas de qualitats estimables, que posará més de relléu, si procura concentrar algun tant més las sevas facultats. particularment en las situacions dramáticas. Tingué, empero, moments felissos y demostrá coneixer lo personatge.

Los senyors Mario y Sanchez de León estigueren acertats, realsant los tipos de Jalin y de Nanjac, principalment en aquells hermosos diálechs, que son tal vegada lo més magistral de la producció.

Los restants artistes contribuiren al excelent conjunt.

He de deixar per la semana próxima 'l donar compte de l' obra de Cano, *Gloria*, que havia d' estrenarse ahir dijous, y que sigué á Madrit l' éxit de la temporada.

TÍVOLI.

Si 'l públich no 's fatiga de veure *La bruja*, los artistes necessitan algun dia de descans.

Mentres se reanudan las representacions de la afortunada sarsuela s' ha posat *La guerra santa*, ja coneguda, y s' ha estrenat una producció en dos actes, titulada: *El motin de Aranjuez*.

Es una producció ruidosa, pobre d' argument; pero abundant en pessas musicals alegres y alborotadas. D' ellas tingueren de repetir-se lo quarteto del acte primer, que tèn molt color, y lo preludi del segón, qu' es una bonica página musical.

Los lobos marinos, posada 'l dimars es una bonica sarsuela, plaçada de xistes, escrita ab gran facilitat y molt entretinguda. La música del mestre Chapí es molt agradable.

NOVEDATS.

Ahir dijous va inaugurarse la temporada d' ópera barata ab *Gli Hugonotti*.

La companyia conta ab elements sobrats pera sortir lluhida del empenyo. Nos guardarán de mentir las Sras. Ferni. Marra. Fons y Gasull y 'ls senyors Gasparini, Brotat, Bachs, Carbonell, Leoni, Campins y altres artistes aplaudits en anteriors temporadas.

Agréguinhi un coro numerós, un cos de ball més que regular y una nutrida orquesta confiada al mestre Perez Cabrero, y no hi haurá ningú que tingui dos rals de sobras, que no vaja á gas- tarlos al elegant Teatro de Novedats.

CATALUNYA.

Las tres funcions en obsequi de Zorrilla, ab lo teatro ostentosament adornat han sigut lo preludi de la temporada d' istiu.

Y á continuació un estreno.

Lo drama *A espaldas de la ley* ha tingut un éxit extraordinari. Es obra de dos poetas sevillans, los senyors Velilla y Escudero, quals noms, nous á Barcelona, saludá 'l públich ab sos entusiasmas picaments de mans, en la impossibilitat de aplaudir á sas personas, que actua'ment se troban á Sevilla.

L' obra está basada en lo següent:

Un marit sorprén á la seva dona en flagrant delicté d' adulteri. S' ha apagat lo llum: l' amant fuig sense ser conegut, y ella, l' infelís, mort de una punyalada al cor inferida p' l marit ofès.

Lo seductor es un jutje amich del marit y vol la sort que siga aquest mateix jutje qui ha de instruhir la causa contra 'l matador. Aquest, fugint, s' ha refugiat á casa 'l jutje, y allí descubreix, per medi de una carta que guarda la seva filla la culpabilitat del jutje. Desde aquell moment ja no tèn aturador: l' odi, l' afany de venjansa, l' ardent desitj de restablir la seva honra l' impulsan á abrahonarse ab lo fals amich, ab lo jutje infame que fins quan havia de salvarlo tractava de perdre, y mor á mans del jutje ferit pèl mateix punyal ab qu' ell havia arrancat l' existencia á la seva esposa adúltera.

Com se vèu, la idea capital del drama es interessant, y dona lloch á escenas violentíssimas. Los autors segueixen l' escola de Echegaray, y com lo mestre, buscan las situacions d' efecte y matisan las escenas de pensaments, iuatjes y conceptes brillants com lo fulgor del llamp, nerviosos, com una estrobada eléctrica.

Los autors. encare que principiants demostran grans condicions.

Vico, en lo paper de protagonista s' hi deixá anar, com ell acostuma, quan improvisa, arrancant á cada moment los aplausos de la concurrencia, á la qual sacudia ab los esclats del seu geni. Alcansá un triunfo continuat, que aumentá al final de tots los actes. Molt bè en Calvo en son desairat paper, y acertats los demés actors.

Creyéu que l' obra donará entradas.

CALVO Y VICO.

Continua la companyia de sarsuela del senyor Larra, alcansant, segons se 'ns ha dit, molt bona acullida.

CIRCO EQUESTRE.

Als artistes que aquí treballan s' hi agregarán prompte algunas notabilitats vingudas de París, entre las quals se conta 'l célebre clown Billy Hayden y la familia Bremo.

UNA EXCURSIÓ.

Elements de la companyia de Romea units ab altres de la de Novedats s' han embarcat per Mahó ahont donarán á coneixer las obras més notables del repertori catalá. Los hi desitjém bona fortuna.

UNA DEFUNCIÓ.

Després de una llarga malaltia ha mort lo senyor D. Fernando Rovira, empressari que havia sigut del Liceo y més tart del Teatro Real de Madrit. Rovira era un home d' empresa, que coneixia com ningú lo gust del públich, y qu' en los teatros que havia tingut al seu càrrech sempre havia donat á coneixer un gran esperit de

LA CORRIDA DEL ULTIM DIUMENJE.

El ganado fué muy bueno,
los diestros muy avispaos...
y hasta hubo xicots enlayre
y nassos ensangrentaos.

iniciativa y un laudable afany per presentar los majors espectacles de la manera deguda.

Al Liceo de Barcelona posá l' *Africana*, ab tal esplendor com no s' ha posat may més cap ópera; y després de realisar lo *Teatro Real* de Madrit, feu desfilar per son escenari las primeras notabilitats del art lírich.

La sèva mort ha sigut mol sentida, principalment á Barcelona, ahont contava numerosos y excelents amichs.

N. N. N.

RECORT

À R.

Ella, cusint al balcó,
jo, sentat al sèu costat
y parlant lo acostumat
quan s' estima de debó.

Las sèvas mans petitetas
en continuo moviment;
y 'l sèu llabi somrisent
dirigintme parauletas,
qu' es inútil explicar
lo trasbals qu' en mí causavan;
los que s' hi han trobat ja saben
de quín modo fan posar.

Igual qu' en aygua de rosas

felis mon cor se banyava;
y si 'l mèu cervell pensava,
era sols ab las hermosas
ideas que á doll sortían,
plenas d' amor y tendresa,
d' aquells llabis de puresa
qu' embadalit me tenían.

Tot de cop ¡quánta fortuna!
mentres sas dolsas miradas,
ardentas y apassionadas,
se crusavan una á una
ab las mèvas, que penyora
eran ¡ay! del mèu amor,
se li desprengué una flor
qu' en sa trena encantadora
hi portava subjectada,
y va aná á caure en mas mans
hont, com entre dos tirans
va quedarhi apresonada.

Va volguer que li tornés:
perque, segóns ella deya,
era tonta ma taleya
de guardarla sempre més.

Un cambi vaig proposar
quan vegí sa obstinació;
y es que al tornarli la flo'
me deixés ella besar
la que en sos llabis lluhía;
fresch y tendre clavellet
qu' en son cálzer tancadet

lo mèu cor ferit havia.

No dich si va se' acceptat;
sols diré que al ajuntarse
sos llabis y 'l meus, van darse
un cel de felicitat
que 'm feu dirli ab tremolor
acostantme propet sèu:
—Créume bè, que 'm sap molt greu
que no 't caigui cap més flor.

R. ROURA.

Una persona curiosa 'ns ha fet notar una rara coincidència.

Lo periódich de París *La République Française*, en lo número 19 de maig, publicava un article titulat: *Buffalo Bill-For ever!* que comensa aixís:

«Un dernier malheur a frappé M. Boulanger: Buffalo Bill—de son nom le colonel Cody—s'est montré à dix mille Parisiens, galonné d'or sur toutes les coutures, montant un cheval noir de haute allure, soulevant avec de gestes majestueux un feutre romantique qui recouvre de longs cheveux bouclés.»

Y 'l *Diario de Barcelona* del diumenje 25 de maig publicava una *Revista de Paris*, fetxada en aquella capital lo dia 21 del mateix mes, que principia ab las següents ratllas:

«Le ha acaecido una nueva desgracia al general Boulanger Buffalo-Bill, de nombre propio el coronel Cody, se ha presentado ante diez mil parisienses, galoneado

¡A PARIS!—ARREGLANT LO «MUNDO».

—¿Encara no está llest aixó? Fa tres días que t' hi veig ficar faldas, llassos, cotillas, sombreros... ¡Veyám si quan tú ho tinguis tot á punt, la Exposició ja s' haurá tancat!...

de oro en todas las costuras del traje, caballero en arrogante caballo negro, y agitando con majestuosas actitudes un romántico sombrero de fieltro, que tapa en parte su ensortijada melena »

La traducció es literal.

Y lo mateix s' observa en lo restant del article desde la primera ratlla á la darrera.

Y com no podem creure que un periódich tan formal com lo *Brusi* copihires de ningú sense citar la procedencia, hem de admetre com á única explicació de la cosa, que 'l revister que tè á París perque l' enteri de las novedats de la gran capital y 'l redactor de la *Republique française* son una mateixa persona, que dona 'ls sèus escrits al mateix temps á dos periódichs tan radicalment oposats de ideas.

Está decidit que quan la banda municipal anirà á París en lloch de casco los músichs portarán ros ó bè gorra.

Lo de la gorra es més propi que 'l ros, per motius que fàcilment s' explican.

Respecte al casco prussiá farán molt bè en suprimirlo, perque 'ls francesos al veure'l, tal vegada s' aixecarian de cascos.

¡Lo qu' es assistir á la coronació de un poeta! D. Francisco de Paula, desde 'l wagó del carril, al donar l' adéu á las personas que havian anat á despedirlo, va improvisar un discursset, que comensa aixís:

«Agradezco profundamente la atención que tiene conmigo esta dignísima delegación.» Y de párrafos rimats ab *on*, no 'n vulguin més. «Tenia la *convicción*, de que la *representación*... No he parado la *atención*... ustedes convierten en seguridad mi *convicción*... y la *Comisión*... etc., etc.»

No sembla sinó que D. Francisco s' emporti dintre del cap tot lo *diccionari de la Rima*.

Aixís que 'l senti en Zorrilla se queda de *mantequilla*.

L' Ajuntament de Barcelona ha pres un acort digne de aplauso.

Lo tal acort consisteix en costejar lo viatge á París á un determinat número de obrers, á fi de que pugan estudiar las novedats que figuran en lo gran certámen.

Fins aquí arriba l' aplauso.

Ara permétinme que m reservi 'ls elogis pera quan los obrers que han de anar á París sigan nombrats.

Desitjo veure qui serán los favorecuts, si obrers de veras ú obrers de per riure.

Com per exemple aquells que ab barret de copa y levita y donant lo brás á la senyora ricament ataviada, entravan de arrós á la Exposició del Parch

—Jo soch obrer—diuhen quan se presenta 'l cas, los amichs dels regidors.

—¿Obrer vosté? ¿Home, en que 's coneix?

—¿Qué no véu que vaig de gorra?

Al últim lo ministre de Hisenda ha obrat com devia, fent contribuir als toreros á las cargas del Estat.

En lo successiu los toreros pagarán la contribució que 'ls corresponga, segons la seva categoria.

MODAS FEMENINAS.

Un traje *chic*, apropiat per las pollas sandungueras, qu' es lluhirá molt al hipódromo quan tornin á fer carreras.

D' aixó se 'n diu posar varas y banderillas.
Y fins matar... *recibiendo*.

Mentres ab tota pompa era conduhit á la postera morada 'l cadáver del ex-arquitecto municipal D. Antón Rovira y Trias, qu' en los últims días de sa vida havia tingut no sé quins disgustos ab lo ciudatá benemérit, aquest, molt tranquil emprenia 'l seu viatge á Madrid y á Granada.

Per aquests cassos lo Sr. Rodoreda director de la banda municipal, hauria de compondre una marxa fúnebre, glosant aquell conegut adagi:

«Vesten, vesten Antón—que 'l que 's queda ja 's compón.»

Gran batalla 'l día 29 de maig ab motiu de la renovació de la Junta de la secció de Comers del *Ateneo barcelonés*.

Apenas va donarse á coneixer una candidatura, aparesqué una circular *velografiada*, que comensava aixís:

«Una mayoría de socios de la sección de comercio teniendo conocimiento de que para la elección de cargos de la misma se presenta una candidatura que, á su entender, no llena las as-

piraciones de la referida sección, ni alcanza la COMPLASENCIA de la mayor parte de los socios que la componen, etc., etc.»

¡COMPLASENCIA!

Y 'ls autors de la circular que tan se distingeix per sa perfecta ortografia, van alcansar la victoria.

Vaja ¿no 'ls sembla que la majoria dels comerciants ateneístas, van mostrarse una mica massa *complasientas*?

Darrera de D. Francisco, poch menos qu' estalonantlo, han marxat á Madrid las comissions antiagregacionistas dels pobles del Plá.

Y en estas disputas
Madrid se recrea,
tots van á la Corte
á gastar las pelus.

Ilusions del Bobo:

«De Madrid nos dicen que *todos los catalanes* residentes en la Corte, sin distinción de malices ni parcialidades, se proponen hacer á nuestro ilustre amigo un recibimiento cariñoso, para expresar públicamente su amor á la patria catalana representada públicamente por la primera autoridad local de la capital del Principado; y para dar una prueba de afecto á quien supo vencer todos los obstáculos que se oponían á la celebración de la Exposición Universal.»

En efecte, 'ls ha vensut tots... tots, menos un.
Pagá 'ls comptes pendants.

Los xavals fan sempre lo que veuen fer als homes.

En una plassa de Almería uns nens jugavan á toros, y l' espasa va procedir ab tal acert, que al tirar una estocada sobre 'l que feya de toro va deixarlo mort instantáneament.

Y després digan que l' espectacle nacional no t'è atractius.

A la Corunya uns altres xavals jugavan á donar garrot.

Y 'l que feya de butxí caragolava la maneta de l' argolla ab tanta furia, que ab un xich més envia al que feya de reo, al altre barri.

Ab una generació que ja desde la infancia s' entrega á tals exercicis, podém exclamar ab lo poeta:

«¡Aun hay patria, Veremundo!»

Una de las novetats de la Exposició de París consisteix en la presentació de unas mostras de seda artificial, que s' obté un 70 per cent més barata que la que s' ha vingut usant fins ara.

De manera que s' aproxima l' hora de donar la llicencia absoluta als cuchs de seda.

¿Quin día s' inventará un exércit permanent artificial que permeti donar la llicencia al jovent qu' está avuy sobre las armas?

Lo tabaco que 'ns vén l' Arrendataria es dolent, infame, infumable ¿veritat?

Donchs tingan en compte que aquest tabaco es brescas en comparació al que vindrá després.

Fins ara la Tabacalera de Filipinas assurtia de fulla á la Arrendataria; pero últimament hi ha hagut entre las dos companyias no sé quin *pique*: la Tabacalera ha acaparat tota la fulla bona que 's fumarán los extrangers y l' Arrendataria ha hagut de carregar ab los *desetxos*.

Aixís al menos ho assegura una carta de Manila.

L' Arrendataria, segons com se mira, mereix un premi.

Perque, no ho duptin, ella acabarà per desve-sarnos del vici de fumar.

Llegeixo:

«Ha sido nombrado *gentil-hombre* de cámara de S. M., con ejercicio, D Salvador Samá, marqués de Marianao.»

Lo qu' es Home, ho crech molt bè.

¿Pero *gentil*? Ni que m' ho jurin.

Per espavilats los austriachs.

Lo general Von Lowental acaba de proposar que 's reformin los uniformes de soldats y oficials de manera que sigan iguals per detrás y per davant, ostentant las mateixas botonaduras, los

VACILACIONES.

—No sè si dongui res per la piràmide de Toledo, per-que... jaixó de piràmide... qué sè jo! Trobo que fa massa torre Eiffel... té algo de *flacmasón*...

mateixos cordons y fins las mateixas condecora-cions y medallas.

De aquesta manera l' enemich no podrà ente-rarse del moviment de las tropas: no podrà ferse càrrech de si avansan ó retrocedeixen.

Que 'm perdoni 'l general austriach; pero 'm sembla que s' ha descuidat un detall.

Per evitar que l' enemich conegui si un soldat está de cara ó d' esquena, no basta l' uniforme.

Es precis además que 'l soldat se colouqui una careta al clatell.

Ab lo qual se pot lograr en certs cassos la sal-vació de no pocas vidas.

Figureuvos que un soldat austriach, al fugir de la persecució de un soldat rus, se gira d' esque-na, com es molt natural, y li ensenya una careta bèn ridícula.

Per serio que siga 'l soldat rus, se posará á riure.

Y soldat que riu, no fá mal á ningú.

Un detall del diploma que l' Ajuntament de Barcelona entrega á la reyna regent.

«En la part esquerra se troban simbolisats per-figuras infantils, la ciencia, l' art, lo comers, l' industria y l' agricultura.»

Preném acta de aq' est detall.

Aquestas figuras infantils ó no volen dir res, ó signifcan que l' agricultura, l' industria, lo co-mers, l' art y la ciencia, al secundar los plans de D. Francisco, van portarse com verdaderas cria-turas.

Mentres enterran á un senyor molt rich, que ha mort sense familia, dona la coincidencia, que 'ls venedors de periódichs van cridant:

«¡La lotería de Madrit... ab la grossa á Barce-lonal!»

Un dels concurrents al enterro:

—¡La grossa!... Ja sè qui l' ha treta.

—¿Qui?

—Lo nebot del difunt.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Man-te-guy-res.*
2. XARADA II.—*Mi-nis-te-ri.*
3. ENDAVINALLA.—*Nas San.*
4. ANAGRAMA.—*Costa Tocas*
5. TRENCA-CAPS.—*Manantial que no se agota.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Salmerón.*
7. GEROGLÍFICH.—*Capital sense guany, petit afany.*

XARADA CÓMICO-MUNICIPALESCA.

La escena representa qualsevol carrer de Barcelona. — Personatjes: un carreter y un municipal.

M —Alto el carro; per aquí anéu contra direcció.

C.—¿De qué vaig en contra jo? no se pas qué voléu dí.

(Continua á la página 368.)

LOPEZ-EDITOR: Rambla del Mitj, 20, BARCELONA.

OBRA NOTABLE

APELES MESTRES

BALADAS

ilustradas ab 60 composicions

— PER L' AUTOR —

Conté aquesta preciosa obra de luxu, impresa ab esmero, sobre paper superior, las següents baladas: LO REY Y 'L JUGLAR.—LO BOIG.—LA NIT DELS MORTS.—LO GITANO.—MITJANIT.—LA CORONA.—LO FLORÍ D' OR.—LO CAVALLER NEGRE.—LO CASTELL.—LO CAVALLER.—AL FONS DE LA MAR.—LO SENYOR.—LA BRUIXA.—LA FLOR DEL ATMETLLER.—LA COMTESA MALALTA.—LO NOVICI.—L' USURER.—L' EMPERADOR DE LA XINA.—LA FILLA DEL REY.—LO PRÉS.—LO PRECEPTOR.—LO LEPRÓS.—HARDERMANLI.—EPÍLECH.—Forma un tomo en quart. Preu 6 pessetas.

IDILISEDICIÓ ILUSTRADA ESPLÉNDIDAMENT PER L' AUTOR
APELES MESTRES

COMPOSICIONS: LA CIGALA Y LA FORMIGA.—LOS DOS CRESOS.—L' ANYELL DE PASCUA.—LA ORENETA.—ESTIU.—TARDOR.—LA NIT AL BOSCH.—LO REY Y 'L PASTOR.—LO LLAURADOR.—L' HERÉU DE L' HIVERN.—LA ROSELLA.—LOS SARDINALERS.—Forma un tomo en quart. Preu 6 pessetas.

CARTAS AMERICANAS

POR

D. JUAN VALERA

Carta dedicatoria sobre Victor Hugo.—El perfeccionamiento absoluto.—Poesia argentina.—El Parnaso Colombiano.—Azul.—El Teatro en Chile.—Un tomo en 8.º, 1 peseta.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu, é bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Ale corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

PONCELLETA.

Tot just tè tretze anys escassos,
y ja diu que hi ha un Ramon
que la mira, y la requiebra
y... ¡Quin món, quin món, quin món!

- M.—Que per este *prima-dos*,
no se passa cap allà:
teniu pues que reculá.
- C.—Vaja, mestre, esteu graciós.
- M.—Bien sabéu qu' está privado
por más que us feu lo distret
¿no veyèu en la paret
el carro qu' está pintado?
- C.—¡Quánts romansos en 'questa hora!
- M.—Irá pres si molt m' apura.
- C.—Ah, vamos, vos sou un gura:
ja veuréu, jo soch de fora.
Be m' ho deya la *Dos-tres*
davant de la mèva dona:
recléus á Barcelona
d' aquells que semblan bombés.
- M.—*Tres-quart*, pronto lo sabréu
viniendo á cala Ciutat,
jo soy de la autoritat...
- C.—Bè, per 'xó no us enfadéu
- M.—Pues passéu per la otra *tot*.
- C.—Ves, ¿perque fè tantas tortas?
ja he pagat los drets de portas.
- M.—¡No me pren per un burot!
- C.—Miréu, ja tocan las dotze
y me 'n haig d' aná á dinar
si 'm voléu acompanyar
tots dos alsarém lo còtze.
- M.—Esta es otra *dos-tres-quarta*
sois un carreter felís:
passéu ya us dono permís.
- C.—¿Ahónt aném?
- M.— A cala Marta.

«Senyalant una taberna que hi ha en la *total*.»—
P. TALLADAS.

II.

Ab una bonica *total-tres-dos*,
feu una *quatre-primera* en Ros.
ORALIZE UGUEDEI.

ANAGRAMA.

Diu qu' en lo judici oral
de la célebre *Total*
contra don Pau Guerra instruida,
fa notá 'l senyor fiscal
que un tal Just Santamentida

Tot al reo d' haver donat
sis ralets á un xavalot,
pera véndrer d' amagat
unas molt xistosos *Tot*
qu' ell havia combinat.

MARANGI.

ENDAVINALLA.

Sò de llautó, sò de ferro,
de roba, goma y papé,
si hi ha pau, no més faig bé:
si hi ha guerra, tot ho esguerro.

EUDALT SALA.

TRENCA-CLOSCAS.

NO TEM LA PEDRA.

Formar ab aquestas lletras lo títul de un drama ca-
talá.

S. CASAS ROCA.

TERS DE SÍLABAS.

... ..
.. ..
.. ..

Primera ratlla vertical y horisontal: Instrument.—Se-
gona: Combinació métrica.—Tercera: Nació europea.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Carrer de Barcelona.
9 2 3 8 6 5 8 9.—Nom d' home.
7 8 9 1 2 4 2.—Carrer de Barcelona.
7 2 6 9 8 7.— " " "
3 2 6 6 2.— " " "
1 2 3 2.—Prenda de vestir.
1 8 6.—En la Plassa 'n venen.
4 8.—Nota musical.
9.—Consonant.

ROIG DE ROSELLÓ.

CONVERSA.

- Hola, ¿cóm va Pare Pau? Ja 'm digueren que vareu
anar á festa major.
—Dona, ¿qué volía que fes?
—¿Y ab qui va anarhi? ¿ab la Rita?
—Nó: ab la *deixonsas* y 'l *dellonsas* qu' entre 'ls dos
havém dit.

P. LUT Y P. LAT.

GEROGLÍFICH.

×
O O O O
O O O O
L
A A A
F
O O O O
I

F. R. S.

CARRERAS DE VELOCÍPEDOS.

¡Victoria! L' home ha guanyat
una medalla llubenta...
y á més, una calipandria
que si 's descuyda 'l reventa.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tassó Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.